

Opetus- ja kulttuuriministeriölle 18.12.2017

OKM049:00/2017

SUOMEN AKATEMIAN TOIMIKUNTARAKENTEEN UUDISTAMINEN

Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta ry (SRNK) kiittää mahdollisuudesta esittää lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laista Suomen Akatemiaa koskevan lain muuttamisesta ja luonnoksesta Suomen Akatemiaa koskevan asetuksen muuttamisesta. SRNK esittää kunnioittaen seuraavaa:

Suomen Akatemian tehtävät ja hallinnollinen asema

Esityksessä Suomen Akatemian asema määritellään tieteen ja tutkimuksen asiantuntijaorganisaatioksi, joka kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan. Lakiesityksessä Akatemian tehtäväkuvaa vastaavasti laajennetaan tutkimusedellytysten edistämiseen ja aktiiviseen toimimiseen tiedepolitiikan kehittämisessä ja toimeenpanossa.

Rahoittajan, asiantuntijan, tiedepoliittisen kehittäjän ja tiedepolitiikan toimeenpanijan roolien keskittäminen samalle organisaatiolle ei ole riskitöntä, vaan toiminnallinen integriteetti saattaa vaarantua useita rinnakkaisia rooleja omaksuttaessa. Tähän kiinnitettiin huomiota vuonna 2013 ilmestyneessä Suomen Akatemian kansainvälisessä arvioinnissa (<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/75277>), jossa erityisesti kehoitettiin pitämään erilaiset tiedepoliittiset roolit erillään. Akatemian tulisi arvioinnin mukaan keskittyä tieteenteon edellytysten parantamiseen (policy for science) mutta ei niinkään tiedepohjaisten poliittisten suositusten antamiseen (science for policy).

Lakiesityksen perusteluissa ei yksiselitteisesti avata, miksi Suomen Akatemia määritellään sijoittuvaksi opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan hallinnonalan sijasta. Tehtäväkentän aiottuja sisältöjä ei myöskään avata riittävästi. Näiltä osin esitys kaipaa täsmentämistä.

Tieteelliset toimikunnat

Tieteellisten toimikuntien lukumäärään, toimialoihin ja jäsenten toimikausiin kohdistuvia uudistuksia pidämme onnistuneina. Lääke- ja terveystieteet nivELYVÄT niin läheisesti bio- ja ympäristötieteisiin, että näiden alojen yhdistäminen samaan toimikuntaan on perusteltua. Uskomme myös, että toimikausien rajaaminen esitetyllä tavalla edistää mahdollisuuksia rekrytoida parhaita asiantuntijoita toimikuntatyöhön.

Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta –
Delegationen för stiftelser och fonder